

Chelčického 4, 702 00 Ostrava, Česká republika, tel., fax: +420 596 114 440, tel.: 596 114 469
e-mail: rimmel@rceia.cz, http://www.rceia.cz

Název zakázky : Program rozvoje Moravskoslezského kraje pro období 2005 – 2008
Číslo zakázky : 25027
Objednatel : Moravskoslezský kraj

OZNÁMENÍ

o hodnocení vlivů koncepce na životní prostředí
(podle přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění zákona č. 93/2004 Sb.)

Program rozvoje územního obvodu Moravskoslezského kraje pro období 2005 - 2008

Zpracoval: Ing. Jitka Fidlerová

Zkontroloval a schválil: Ing. Vladimír Rimmel
jednatel společnosti
osvědčení odborné způsobilosti MŽP ČR č.j. 3108/479/opv/93, vydáno dne 3.6.1993

Ostrava, listopad 2005

Výtisk č.

OBSAH:

SEZNAM ZKRATEK.....	3
A. ÚDAJE O PŘEDKLADATELI.....	4
1. NÁZEV ORGANIZACE.....	4
2. IČ	4
3. SÍDLO.....	4
4. JMÉNO, PŘÍJMENÍ, BYDLIŠTĚ, TELEFON A E-MAIL OPRÁVNĚNÉHO ZÁSTUPCE PŘEDKLADATELE	4
B. ÚDAJE O KONCEPCI.....	4
1. NÁZEV	4
2. OBSAHOVÉ ZAMĚŘENÍ (OSNOVA).....	4
3. CHARAKTER	5
4. ZDŮVODNĚNÍ POTŘEBY POŘÍZENÍ	5
5. ZÁKLADNÍ PRINCIPY A POSTUPY (ETAPY) ŘEŠENÍ.....	6
6. HLAVNÍ CÍLE.....	7
7. PŘEHLED UVAŽOVANÝCH VARIANT ŘEŠENÍ.....	9
8. VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM A MOŽNOST KUMULACE VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ S JINÝMI ZÁMĚRY	9
9. PŘEDPOKLÁDANÝ TERMÍN DOKONČENÍ.....	10
10. NÁVRHOVÉ OBDOBÍ	10
11. ZPŮSOB SCHVALOVÁNÍ	10
C. ÚDAJE O DOTČENÉM ÚZEMÍ	11
1. VYMEZENÍ DOTČENÉHO ÚZEMÍ	11
2. VÝČET DOTČENÝCH ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ, KTERÉ MOHOU BÝT KONCEPCÍ OVLIVNĚNY ..	11
3. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	12
<i>Ovzduší</i>	<i>13</i>
<i>Voda</i>	<i>13</i>
<i>Odpady</i>	<i>16</i>
<i>Hluk</i>	<i>18</i>
<i>Staré zátěže.....</i>	<i>18</i>
<i>Ochrana přírody.....</i>	<i>19</i>
4. STÁVAJÍCÍ PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ.....	19
D. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ	25
E. DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE.....	25
1. VÝČET MOŽNÝCH VLIVŮ KONCEPCE PŘESAHUJÍCÍ HRANICE ČESKÉ REPUBLIKY	25
2. MAPOVÁ DOKUMENTACE A JINÁ DOKUMENTACE TÝKAJÍCÍ SE ÚDAJŮ V OZNÁMENÍ KONCEPCE	25
3. DALŠÍ PODSTATNÉ INFORMACE PŘEDKLADATELE O MOŽNÝCH VLIVECH NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ	26

Seznam zkratk:

ČEZ	České energetické závody
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČOV	čistička odpadních vod
EIA	posuzování vlivů záměrů na životní prostředí
EU	Evropská unie
CHKO	chráněná krajinná oblast
ISOH	informační systém odpadového hospodářství
MS, Msk	Moravskoslezský kraj
OKD	Ostravsko-karvinské doly
OKK	Ostravsko-karvinské koksovny
OVaK	Ostravské vodárny a kanalizace
PAU	polyaromatické uhlovodíky
PO	prioritní oblasti
PRK	Program rozvoje kraje
ŘSD ČR	Ředitelství silnic a dálnic
SEA	strategické posuzování vlivů koncepce na životní prostředí
SmVaK	Severomoravské vodárny a kanalizace
SWOT	analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb
TOL	těkavé organické látky
ZCHÚ	zvláště chráněné území
ŽDB, ŽD	Železárny drátovny Bohumín

A. Údaje o předkladateli

1. Název organizace

Moravskoslezský kraj

2. IČ

70890692

3. Sídlo

28. října 117, 702 18 Ostrava

4. Jméno, příjmení, bydliště, telefon a e-mail oprávněného zástupce předkladatele

JUDr. Eva Kafková, ředitelka krajského úřadu

28. října 117, 702 18 Ostrava

tel. :595 622 222, e-mail: posta@kr-moravskoslezsky.cz

B. Údaje o koncepci

1. Název

Program rozvoje územního obvodu Moravskoslezského kraje pro období 2005 – 2008

2. Obsahové zaměření (osnova)

Program rozvoje územního obvodu Moravskoslezského kraje pro období 2005 – 2008 (dále PRK) je rozpracováním a aktualizací výchozích dokumentů s přihlédnutím k dalším dokumentům zpracovaným na území kraje či na úrovni resortů (viz níže).

Struktura PRK je následující:

1. Sociálně ekonomická analýza Moravskoslezského kraje
 - Základní charakteristiky kraje;
 - Souhrnné závěry z analýzy;
 - SWOT analýza;
2. Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje
 - Strategická vize, cíle a priority rozvoje kraje;
 - Vymezení a popis problémových okruhů;
 - Souhrnný popis opatření k realizaci strategie;
3. Územní a odvětvová hlediska rozvoje kraje
 - Vymezení regionů vyžadujících přednostní podporu;

- Stanovení odvětvových a územních priorit;

4. Zabezpečení realizace programu

- Návrh finanční podpory realizace opatření;
- Předpoklady a postup realizace;
- Aktualizace Programu rozvoje Moravskoslezského kraje;

5. Přílohy

- Analýza hospodářského a sociálního rozvoje kraje;
- Základní statistické údaje;
- Specifikace opatření pro realizaci programu rozvoje;
- Projektový souhrn / Projektová fiše;
- Řešitelské týmy pro přípravu programu.

Zpracováváný PRK je strukturován do pěti prioritních oblastí:

1. Konkurenceschopné podnikání
2. Úspěšní lidé
3. Dynamická společnost
4. Efektivní infrastruktura
5. Vzkvétající území

3. Charakter

Návrh Programu rozvoje územního obvodu Moravskoslezského kraje je dokumentem zpracováním podle zákona 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje. Je to základní střednědobý programový dokument k podpoře regionálního rozvoje na úrovni kraje, který konkretizuje strategické cíle a rozvojové aktivity ve formě konkrétních opatření a stanoví návrh způsobu financování a implementace.

Podle zákona (§9) program rozvoje územního obvodu kraje obsahuje zejména: analýzu hospodářského a sociálního rozvoje územního obvodu kraje, charakteristiku slabých a silných stránek jeho jednotlivých částí a hlavní směry rozvoje, vymezení regionů, jejichž rozvoj je třeba podporovat s ohledem na vyvážený rozvoj kraje, spolu s uvedením oblastí, na něž má být podpora zaměřena včetně navrhovaných opatření, úkoly a priority v rozmístění a rozvoji občanské vybavenosti, infrastruktury, životního prostředí, sociální politiky, vzdělávání a dalších odvětví v jeho samostatné působnosti.

4. Zdůvodnění potřeby pořízení

Program rozvoje kraje je zpracováván na základě ustanovení paragrafů 8-10 a 13 zákona 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje. Tento zákon stanoví, že kraje schvalují programy rozvoje územního obvodu kraje a stanoví rámcový obsah tohoto programu.

Program rozvoje Moravskoslezského kraje byl poprvé zpracován v roce 2000 v gesci Ministerstva pro místní rozvoj. Po ustavení krajů byl Program rozvoje kraje dopracován a schválen Zastupitelstvem Moravskoslezského kraje v prosinci 2001 s návrhovým horizontem do roku 2004.

V roce 2002 proběhla aktualizace programu rozvoje kraje, pro období 2003-4 s indikativním výhledem na léta 2005-6.

Vzhledem k nové situaci v podpoře regionálního rozvoje po vstupu ČR do EU je v současné době pořizován nový Program rozvoje kraje pro volební období současného zastupitelstva.

Program rozvoje kraje bude jedním z podpůrných dokumentů při čerpání finanční podpory ze strukturálních fondů EU pro Moravskoslezský kraj.

5. Základní principy a postupy (etapy) řešení

Základní principy

Před zahájením prací na vytváření PRK byly stanoveny základní principy:

Návrh Programu rozvoje kraje musí být založen na dohodě klíčových aktérů rozvoje Moravskoslezského kraje;

Dlouhodobé cíle a zejména základní rozvojová vize vychází ze strategie „Cesta vpřed“ zveřejněné Moravskoslezským krajem v září 2005,

Do přípravy PRKu jsou zapojeni zástupci všech politických klubů zastupitelstva kraje, odborní pracovníci Úřadu Moravskoslezského kraje i externí odborníci reprezentující současně instituce a partnery v kraji, kteří aktivně ovlivňují jeho rozvoj;

Klíčové znaky zvolené metodiky přípravy Programu rozvoje kraje lze charakterizovat takto :

- Kreativní proces zaměřený na dosažení dlouhodobých cílů;
- Časové hledisko - dlouhodobý výhled, ale krátko až střednědobá realizace;
- Selektivnost programu – strategie se zabývá rozvojovými oblastmi, které jsou v kompetenci kraje, nikoliv záležitostmi běžného provozu kraje a jeho institucí a oblastmi, které jsou v kompetenci národních orgánů a institucí;
- Prioritní oblasti programu jsou stanoveny jako průřezové, řešící komplexně rozvojové procesy, nikoliv jako sektorové. Sektorová příslušnost je dána na úrovni opatření;
- Program rozvoje kraje je zaměřen především na posilování silných stránek kraje využití identifikovaných příležitostí s použitím jeho vnitřních předpokladů a zdrojů.

Postup řešení (etapy)

Program rozvoje kraje na období let 2005-8 navazuje na obdobný program zpracovaný pro předcházející funkční období Zastupitelstva kraje. Jeho zpracování bylo schváleno usnesením zastupitelstva kraje z 19.6. 2003 č. 16/559/1.

Usnesením Rady kraje 12/775 z 1.6.2005 byly schváleny pracovní skupiny PRK, usnesením 26/1125 byly tyto pracovní skupiny doplněny o externí odborníky a byly změněny názvy pracovních skupin tak, aby byly v souladu s názvy prioritních oblastí.

Zpracování programu rozvoje kraje probíhá v těchto krocích :

1. Situační analýza	5-6/2005
2. SWOT analýza	7/2005
3. Strategické cíle, opatření	8-9/2005
4. Podrobný popis opatření	10-11/2005
5. Program rozvoje kraje	30.11.2005
6. Projednání PRK ve výborech a komisích kraje	12/2005-1/2006
6. Proces SEA - průběžně	10/2005 - 02/2006

Program rozvoje kraje bude obsahovat :

- Vizi rozvoje Moravskoslezského kraje
- Popis jednotlivých prioritních oblastí ve struktuře :
 - Stručný souhrn analýzy – popisná část
 - SWOT
 - Strategické cíle
 - Opatření
- Návrh implementace
- Přílohy
 - Sociálně-ekonomická analýza kraje
 - Statistické údaje
 - Podrobný popis opatření

6. Hlavní cíle

V Programu rozvoje kraje je definována vize, která je společná pro všechny prioritní oblasti. Dále jsou pro jednotlivé prioritní oblasti definovány strategické cíle a opatření. Celkem bylo pro pět PO definováno 22 strategických cílů.

Vize

Moravskoslezský kraj je atraktivním místem pro život, práci i volný čas, živý, soběstačný a ctižádostivý, s dynamickou ekonomikou, zdravým životním prostředím a svou svébytnou kulturou.

Prioritní oblasti a cíle:

1. Konkurenceschopné podnikání

2. Podpora inovací a technických VŠ, zaměření na obory s vysokou přidanou hodnotou.
3. Vytváření podmínek pro rozvoj podnikání a investic v kraji.
4. Zajištění kvalitního marketingu regionu

2. Úspěšní lidé

5. Zvyšování konkurenceschopnosti pracovních sil rozvojem obecně využitelných kompetencí zařazených do Kompetenčního modelu MS kraje.
6. Cílená příprava lidských zdrojů pro strategická odvětví s vysokým růstovým potenciálem a pozitivním dopadem na tvorbu HDP.
7. Využití lidského potenciálu a rozšíření nabídky pracovních sil pro tradiční klíčová odvětví a profese poptávané na trhu práce.
8. Rozvoj podnikavosti a podpora podnikání jako přitažlivé formy pracovního uplatnění.

3. Dynamická společnost

9. Vytváření podmínek pro aktivní a kvalitní využití volného času, jako důležité součásti podporující zdravý životní styl a prevenci sociálně negativních jevů.
10. Rozvoj kulturního života v kraji. Uchování a využití kulturního dědictví.
11. Zlepšení zdravotního stavu obyvatel zdravotní prevencí a zajištění kvalitní zdravotní péče.
12. Vytváření podmínek pro aktivní a kvalitní využití volného času, jako důležité součásti podporující zdravý životní styl a prevenci sociálně negativních jevů

4. Efektivní infrastruktura

13. Zajištění dobudování dopravní infrastruktury, která je součástí transevropské dopravní sítě: dálnice D47, rychlostní silnice R48, silnice I/11, III. železniční koridor a letiště Ostrava
14. Zvýšení kvality dopravní obslužnosti Moravskoslezského kraje zlepšením stavu sítě silnic II. a III. třídy a místních komunikací; zvýšení propustnosti státních hranic
15. Zvýšení podpory dopravy šetrné k životnímu prostředí, kombinované dopravy a dopravní obslužnosti spojené s rozvojem hromadné dopravy pomocí integrovaných dopravních systémů s cílem udržení nebo navýšení podílu veřejné dopravy na celkové přepravě osob.
16. Modernizace a zvýšení kapacity infrastruktury technických inženýrských a energetických sítí. Podpora rozvoje informační společnosti.
17. Ochrana složek životního prostředí a rozvíjení systému krizového řízení v oblasti ŽP
18. Zlepšení systému nakládání s odpady a odstranění starých ekologických zátěží.

5. Vzkvétající území

19. Podpora využívání brownfields ve městech a na venkově
20. Zvýšení návštěvnosti kraje a příjmy z cestovního ruchu
21. Podpora regenerace měst jako center ekonomického rozvoje regionu
22. Zlepšování kvality venkovské krajiny a kvality života na venkově
23. Zlepšení obrazu kraje u investorů, potenciálních návštěvníků a jeho obyvatel. Využití svébytného charakteru kraje.

7. Přehled uvažovaných variant řešení

Program rozvoje kraje (PRK) je zpracován jednovariantně, jednotlivé rozvojové varianty byly diskutovány v procesu přípravy a zpracování PRK.

8. Vztah k jiným koncepcím a možnost kumulace vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví s jinými záměry

Program rozvoje kraje má z hlediska životního prostředí a veřejného zdraví vztah k následujícím národním a regionálním koncepcím:

- Dopravní politika ČR na léta 2005-2013 (2005)
- Integrovaný národní program snižování emisí v České republice (2004)
- Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2002 – 2007 (2002)
- Národní program čistší produkce
- Národní rozvojový plán ČR 2004 – 2006
- Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy (2003)
- Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR (2005)
- NEHAP – Akční plán zdraví a životního prostředí ČR (1998)
- Plán odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje (2003)
- SEA pro Národní rozvojový plán ČR 2004 – 2006
- Státní energetická koncepce ČR (2004)
- Státní politika životního prostředí ČR (2004)
- Strategie udržitelného rozvoje ČR (2004)
- Surovinová politika v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů (1999)
- Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje (2003)

Předběžné hodnocení vazeb existujících koncepčních dokumentů na jednotlivé prioritní oblasti PRK je uvedeno v podkapitole C.4 tohoto oznámení.

Vztah k jiným koncepcím je mj. jedním z úkolů SEA posouzení (SEA dokumentace - kapitola č. 1 „Obsah a cíle koncepce, její vztah k jiným koncepcím“). V SEA hodnocení budou tyto vazby sledovány, na případný nesoulad s jinými koncepčními materiály bude upozorněno a budou navržena opatření k jejich odstranění.

Jedním z důvodů vytváření Programu rozvoje kraje je možnost usměrnění záměrů již na koncepční úrovni tak, aby se předešlo možné kumulaci negativních vlivů jednotlivých projektů na životní prostředí a veřejné zdraví.

Přesto, že není pravděpodobné, že by PRK obsahoval aktivity u nichž by mohlo dojít ke kumulaci vlivů, je úkolem SEA posouzení také upozornění na případné kumulace ať ve vztahu k jiným koncepcím a navrhovaným projektům či ke stávajícímu stavu.

9. Předpokládaný termín dokončení

Předpokládaný termín ukončení, resp. schválení koncepce, vč. SEA posouzení zastupitelstvem kraje je duben 2006.

10. Návrhové období

Strategická vize a strategické cíle popisují a formulují představu Moravskoslezského kraje o svém budoucím vývoji a pozici z hlediska dlouhodobého výhledu a cestách, jak vizi naplnit v horizontu 15- 20 let.

Program rozvoje Moravskoslezského kraje obsahuje:

1. Vizi kraje a strategické cíle na období do roku 2015;
2. Program rozvoje kraje na období 2005-2008;

Návrhové období programu rozvoje kraje je stanoveno s ohledem na trvání volebního období zastupitelstva kraje, návrhové období vize a strategických cílů navazuje na strategii Moravskoslezského kraje vydanou pod názvem Cesta vpřed a na programové období EU které je ohraničeno léty 2007-13.

11. Způsob schvalování

Schvalování PRK přísluší podle zákona č. 129/2000 Sb. o krajích zastupitelstvu kraje, kterému je vyhrazeno (v §35) „koordinovat rozvoj územního obvodu, schvalovat programy rozvoje územního obvodu kraje podle zvláštních zákonů, zajišťovat jejich realizaci a kontrolovat jejich plnění“.

C. Údaje o dotčeném území

1. Vymezení dotčeného území

Program rozvoje kraje je zpracováván pro území Moravskoslezského kraje. Avšak některé cíle, opatření a aktivity svým charakterem přesahují hranice kraje, resp. vzhledem k umístění Moravskoslezského kraje také hranice státu. Jedná se především o záměry výstavby liniových prvků, především silnic.

2. Výčet dotčených územních samosprávných celků, které mohou být koncepcí ovlivněny

Program rozvoje kraje bude více či méně ovlivňovat celý Moravskoslezský kraj a všechny obce nacházející se na území kraje (řazení dle obcí s rozšířenou působností):

- Bílovec: Albrechticky, Bílov, Bílovec, Bítov, Bravantice, Jistebník, Kujavy, Pustějov, Slatina, Studénka, Tísek, Velké Albrechtice
- Bohumín: Bohumín, Rychvald
- Bruntál: Andělská Hora, Bílčice, Bruntál, Dětrichov nad Bystřicí, Dlouhá Stráň, Dvorce, Horní Benešov, Horní Životice, Karlova Studánka, Karlovice, Křišťanovice, Leskovec nad Moravicí, Lomnice, Ludvíkov, Mezina, Milotice nad Opavou, Moravskoslezský Kočov, Nová Pláň, Nové Heřminovy, Oborná, Razová, Roudno, Rudná pod Pradědem, Staré Heřminovy, Staré Město, Světlá Hora, Svobodné Heřmanice, Široká Niva, Václavov u Bruntálu, Valšov, Vrbno pod Pradědem
- Český Těšín: Český Těšín, Chotěbuz
- Frenštát pod Radhoštěm: Bordovice, Frenštát pod Radhoštěm, Lichnov, Tichá, Trojanovice, Veřovice
- Frýdek–Místek: Baška, Brušperk, Bruzovice, Dobrá, Dobratice, Dolní Domaslavice, Dolní Tošanovice, Fryčovice, Frýdek-Místek, Horní Domaslavice, Horní Tošanovice, Hukvaldy, Kaňovice, Kozlovice, Krásná, Krmelín, Lhotka, Lučina, Morávka, Nižní Lhoty, Nošovice, Palkovice, Paskov, Pazderna, Pražmo, Raškovice, Řepišť, Sedliště, Soběšovice, Staré Město, Staříč, Sviadnov, Třanovice, Vojkovice, Vyšní Lhoty, Žabeň, Žermanice
- Frýdlant nad Ostravicí: Bílá, Čeladná, Frýdlant nad Ostravicí, Janovice, Kunčice pod Ondřejníkem, Malenovice, Metylovice, Ostravice, Pržno, Pstruží, Staré Hamry.
- Havířov: Albrechtice, Havířov, Horní Bludovice, Horní Suchá, Těrlicko
- Hlučín: Bělá, Bohuslavice, Darkovice, Děhylov, Dobroslavice, Dolní Benešov, Hať, Hlučín, Kozmice, Ludgeřovice, Markvartovice, Píšť, Šilheřovice, Vřesina, Závada
- Jablunkov: Bocanovice, Bukovec, Dolní Lomná, Horní Lomná, Hrádek, Hřčava, Jablunkov, Milíkov, Mosty u Jablunkova, Návsí, Písečná, Písek
- Karviná: Dětmárovice, Karviná, Petrovice u Karviné, Stonava
- Kopřivnice: Kateřinice, Kopřivnice, Mošnov, Petřvald, Příbor, Skotnice, Štramberk, Trnávka, Závašice, Ženkla

- Kravaře: Bolatice, Chuchelná, Kobeřice, Kravaře, Rohov, Strahovice, Sudice, Štěpánkovice, Třebom
- Krnov: Bohušov, Brantice, Býkov-Láryšov, Čaková, Dívčí Hrad, Heřmanovice, Hlinka, Holčovice, Hošťálkovy, Janov, Jindřichov, Krasov, Krnov, Lichnov, Liptaň, Město Albrechtice, Osoblaha, Petrovice, Rusín, Slezské Pavlovice, Slezské Rudoltice, Třemešná, Úvalno, Vysoká, Zátor
- Nový Jičín: Bartošovice, Bernartice nad Odrou, Hladké Životice, Hodslavice, Hostašovice, Jeseník nad Odrou, Kunín, Mořkov, Nový Jičín, Rybí, Sedlnice, Starý Jičín, Suchdol nad Odrou, Šenov u Nového Jičína, Životice u Nového Jičína
- Odry: Fulnek, Heřmanice u Oder, Heřmánky, Jakubčovice nad Odrou, Luboměř, Mankovice, Odry, Spálov, Vražné, Vrchy
- Opava: Branka u Opavy, Bratřikovice, Brumovice, Budišovice, Dolní Životice, Háj ve Slezsku, Hlavnice, Hlubočec, Hněvošice, Holasovice, Hrabyně, Hradec nad Moravicí, Chlebičov, Chvalíkovice, Jakartovice, Jezdkovice, Kyjovice, Lhotka u Litultovic, Litultovice, Mikolajice, Mladecko, Mokré Lazce, Neplachovice, Nové Sedlice, Oldřišov, Opava, Otice, Pustá Polom, Raduň, Skřipov, Slavkov, Služovice, Sosnová, Stěbořice, Štáblovice, Štítina, Těškovice, Uhlířov, Velké Heraltice, Velké Hoštice, Vršovice
- Orlová: Dolní Lutyně, Doubrava, Orlová, Petřvald
- Ostrava: Čavisov, Dolní Lhota, Horní Lhota, Klimkovice, Olbramice, Ostrava, Stará Ves nad Ondřejnicí, Šenov, Václavovice, Velká Polom, Vratimov, Vřesina, Zbyslavice
- Rýmařov: Břidličná, Dolní Moravice, Horní Město, Jiříkov, Malá Morávka, Malá Štáhle, Rýmařov, Ryžoviště, Stará Ves, Tvrdkov, Velká Štáhle
- Třinec: Bystřice, Hnojník, Komorní Lhotka, Košařiska, Nýdek, Ropice, Řeka, Smilovice, Střítež, Třinec, Vělopolí, Vendryně
- Vítkov: Březová, Budišov nad Budišovkou, Černná ve Slezsku, Kružberk, Melč, Moravice, Nové Lublice, Radkov, Staré Těchanovice, Svatoňovice, Větrkovice, Vítkov

Některá navrhovaná opatření a aktivity budou svým charakterem přesahovat hranice Moravskoslezského kraje, proto lze za dotčené celky považovat také kraje Olomoucký a Zlínský. Zároveň, vzhledem k umístění kraje, lze předpokládat možný přeshraniční vliv také v Polsku a na Slovensku.

3. Základní charakteristiky stavu životního prostředí

Moravskoslezský kraj patří z hlediska kvality životního prostředí mezi nejzatíženější oblasti v České republice. Postiženy jsou všechny složky životního prostředí, mezi nejzávažnější patří velkoplošné poškození krajiny těžbou uhlí (důlní poklesy), kontaminace horninového prostředí a podzemních vod v důsledku průmyslové činnosti (staré ekologické zátěže), znečištění povrchových vod a znečištění ovzduší z dopravy a ze stacionárních zdrojů.

Stav životního prostředí kraje je determinován rozdílným přírodním charakterem i odlišným ekonomickým vývojem jeho jednotlivých oblastí. Nejzávažnější dopady na životní prostředí se koncentrují do střední a severovýchodní části kraje (Ostravsko, Karvinsko, Třinecko). Na druhé straně jsou součástí Moravskoslezského kraje také území s významnými a cennými

přírodními zvláštnostmi, chráněnými v rámci tří velkoplošných chráněných krajinných oblastí (CHKO Jeseníky, Beskydy a Poodří) a řady maloplošných zvláště chráněných území (ZCHÚ).

Ovzduší

Emise

Mezi významné stacionární zdroje emisí ovlivňující kvalitu ovzduší v kraji patří VYSOKÉ PECE Ostrava, a.s., TRINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s., Mittal Steel, a.s., Dalkia Morava, a.s., OKD, a.s., OKK, a.s., Energetika Vítkovice, a.s., ČEZ, a.s., KOTOUČ ŠTRAMBERK, spol. s.r.o., BIOCEL, a.s., ENERGETIKA TRINEC, a.s. Díky snaze průmyslových podniků dodržet emisní limity a emisní stropy vyplývající ze zákona o ochraně ovzduší (č. 86/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a souvisejících předpisů, dochází k mírnému poklesu negativních vlivů dálkových přenosů emisí, hlavně u oxidů síry.

Negativním jevem je stoupající objem jak vnitrostátní dopravy tak hlavně mezinárodní kamionové přepravy. Dochází k nárůstu znečištění oxidy dusíku a dalšími exhaláty výfukových plynů v městských centrech i v okolí mezinárodních komunikací. Soustředěná intenzivní doprava v sídlech nepříznivě zvyšuje hlukovou zátěž.

Imise

Na území Moravskoslezského kraje provádí základní imisní monitoring ČHMÚ.

V roce 2004 pokračoval dlouhodobě pozorovaný trend snižování imisí SO₂. Na žádné ze sledovaných stanic nebyl roční aritmetický průměr oxidu siřičitého v roce 2004 vyšší než 15 μg.m⁻³ tj. 30 % imisního limitu (50 μg.m⁻³).

Ani na jedné ze sledovaných stanic nebyl roční aritmetický průměr oxidu dusičitého v roce 2004 vyšší než 30 μg.m⁻³ tj. cca 75 % imisního limitu (40 μg.m⁻³).

Problém zvýšeného znečištění ovzduší poletavým prachem především v ostravsko-karvinské průmyslové aglomeraci a přilehlých územích však přetrvává i v roce 2004. Přípustný limit 40 μg.m⁻³ je téměř na všech městských měřicích stanicích překročen. Rovněž překročen je i přípustný počet 35 dní s naměřenou hodnotou vyšší než 24 hodinový limit 50 μg.m⁻³. Nejvyšší počet dnů s překročenou denní přípustnou hodnotou byl zjištěn v Českém Těšíně (169), Havířově (167) a Ostravě-Bartovicích (157).

Monitoring výskytu PAU, TOL a těžkých kovů (As, Cd, Cr, Mn, Ni, Pb) provádí monitorovací stanice Zdravotního ústavu v Ostravě. Koncentrace těkavých organických látek (TOL) je v Ostravě vyšší než v dalších sledovaných městech a překračuje limit pro benzen 5 mg.m⁻³. Koncentrace polyaromatických uhlovodíků (PAU) v ovzduší v Karvině a zejména v Ostravě je podstatně vyšší než v ovzduší ostatních sledovaných měst a to zřejmě v důsledku přetrvávajícího znečišťování ovzduší těžkým průmyslem. Limitní hodnota benzo(a)pyrenu 1 ng.m⁻³ je v Ostravě překračována téměř u více než 50 % dní v roce.

Voda

Plocha MS kraje je cca 5.554 km². Z toho povodí Odry zasahuje 5.295 km², povodí Dunaje 244 km² a povodí Váhu 15 km². Z celkové délky toků v kraji je Povodím Odry s.p. spravováno 1.288 km v povodí Odry, 54 km v povodí Váhu a Povodím Moravy je spravováno 136 km v povodí Dunaje.

Hlavními faktory, které negativně ovlivňují přirozený vývoj a kvalitu vodních toků jsou úpravy vodních toků, znečištění vody a rybářství.

Srážky

V roce 2004 spadlo na území Moravskoslezského kraje průměrně 742 mm srážek, což je 91 % dlouhodobého normálu let 1961-1990 pro tento kraj, přičemž průměr pro celou Českou republiku činí 680 mm srážek. V roce 2003 činil celkový úhrn srážek 652 mm. Celková zásoba vody je dobrá v porovnání s některými ostatními regiony.

Množství a jakost povrchových vod

Průtoky

V roce 2003 ve srovnání s dlouhodobými průměry (Qa) za období 1931-1980 dosáhla řeka Opava v Krnově 51 % Qa, Opava v Opavě 50 % Qa, Opava v Děhylově 48 % Qa, Opavice v Krnově 44 % Qa, Moravice v Brance 50 % Qa, Ostravice ve Sviadnově 31 % Qa, Ostravice v Ostravě 42 % Qa, Olše v Českém Těšíně 61 % Qa, Olše ve Věřňovicích 71 % Qa, Lubina v Petřvaldě 59 % Qa, Odra ve Svinově 48 % Qa a Odra v Bohumíně 49 % Qa.

K odtokově nejbohatším měsícům patřily březen a duben, naopak nejsuššími byly září a srpen. Minimální průtoky se v roce 2003 vyskytly na řece Opavici v Krnově.

Jakost vody

V síti toků MS kraje se v posledním vývoji celkově významně zlepšila a pro nejbližší období lze oprávněně předpokládat, že tento pozitivní vývoj bude dále pokračovat, byť již se snižující se tendencí. Problém organického znečištění přetrvává převážně jen na drobných tocích z důvodu většinou nedostatečně čištěných splaškových vod z malých obcí a sídel.

V oblasti zdrojů průmyslového znečištění je od roku 1998 rovněž patrný klesající trend, způsobený útlumem těžkého průmyslu a tím, že většina průmyslových zdrojů na území kraje má svoje odpadní vody čištěny na úrovni legislativou požadovaných emisních standardů. S požadavky platné legislativy se doposud nevyrovnaly jen ŽDB Bohumín a společnosti Bochemie Bohumín a Bastro Radvanice.

Dominantní podíl znečištění vod co do množství, přiváděného organického znečištění a vnosu dusíku a fosforu do povrchových vod představují komunální vody.

V porovnání s rokem 2003 došlo k navýšení počtu čistíren odpadních vod i počtu obyvatel napojených na kanalizační síť.

Množství a jakost podzemních vod

Porovnávání maximálních odběrů podzemních vody s minimálními zdroji lze provést pouze u třech hydrogeologických rajonů, a to u rajonů číslo:

321 – Flyšové sedimenty v povodí Odry;

643 – Krystalinikum Východních Sudet;

661 – Kulm Nízkého Jeseníku.

Z poměru maximálních měsíčních hodnot odběrů podzemní vody k minimálním měsíčním hodnotám základního odtoku v r. 2003 vyplývá, že využití podzemních zdrojů v uvedených rajonech bylo velice nízké, protože poměr nepřesáhl celkově 1 %:

Jakost odebíraných podzemních vod je zpracována podle následujících ukazatelů - chloridy, sírany, amonné ionty, dusičnany, CHSK_{Mn}, měď, kadmium, olovo a pH. Jakost podzemních

vod byla převážně analyzována s četností 2x ročně. Pro každý ohlašovaný odběr podzemní vody se pro vybrané ukazatele znečištění porovnaly průměrné hodnoty vypočtené z ohlášených hodnot s mezní hodnotou podle ČSN 75 7214 „Jakost vod – surová voda pro úpravu vody na pitnou“ a provedlo se zařídění do příslušné kategorie upravitelnosti, přičemž:

- kategorie A – představuje surovou vodu vyžadující pouze dezinfekci, popřípadě prostou pískovou filtraci;
- kategorie B – představuje surovou vodu vyžadující jednoduchou úpravu, např. koagulační filtraci a dezinfekci;
- kategorie C - představuje surovou vodu vyžadující dvou či vícestupňovou úpravu čiřením, sorbcí a oxidací;
- kategorie D – představuje surovou vodu nevhodnou k úpravě pro zásobování pitnou vodou.

Měď, kadmium, olovo - při souhrnném zhodnocení vody v jímacích místech lze konstatovat, že v obsahu tří vybraných těžkých kovů nepřekračuje žádný z odběrů určených k vodárenskému využití nejlepší kategorii A. Z nevodárenských odběrů jsou do kategorie D vlivem koncentrace kadmia zařazeny podzemní vody čerpané a.s. Saft Ferak Raškovice, což se vzhledem k dlouhodobému výrobnímu programu společnosti (výroba zinko – kadmiových článků) dá předpokládat. Dále je z nevodárenských odběrů zařazeno do kategorie C vlivem koncentrace mědi jediné měření z ložiskového vrtu Heřmanovice ve Zlatých Horách, který provozuje firma Diamo s.p.

Dusičnany - vyšší obsah dusičnanů v podzemních vodách využívaných pro vodárenské účely (kategorie B) byl zaznamenán ve vrtech provozovaných a.s. SmVak ve Vražném, Jeseníku nad Odrou a Fulneku. Dále u odběrů provozovaných OÚ Úvalno v Úvalně a Ovak a.s. v Ostravě – Výškovicích. Z odběrů s jiným než vodárenským využitím pak nejvíce dusičnanů (72,3 mg/l) bylo zjištěno v podzemních vodách ze zemědělské organizace Školní statek Opava, kde je odebraná voda využívána pro potřebu rostlinné a živočišné výroby. V dalších zemědělských organizacích, které používají podzemní vodu pro výrobní účely pak byl obsah dusičnanů v kategorii C zjištěn v Jeseníku nad Odrou (AGRO Jesenicko), Bolaticích (střed. Bolatice) a Petřvaldě (MORAVAN Petřvald). Z organizací, které se nezabývají zemědělskou výrobou byl vyšší obsah dusičnanů zjištěn ve vrtu provozovaném firmou Balakom Opava-Komárov.

Amonné ionty - obsah amonných iontů ve vodárensky využívaných podzemních vodách se pohyboval většinou v kategorii A. Nejhorší zařazení, kdy koncentrace přesáhla kategorii C, bylo zaznamenáno ve vodárenských odběrech OVaK a.s. Dubí a Nová Ves Ostrava. Z nevodárenských odběrů přesahují limit kategorie D odběry Pivovaru Radegast Nošovice (snižování hladiny), Lázní Darkov na Karvinsku a sanačního čerpání v areálu státního podniku DIAMO.

Síraný - ve vodách odebíraných pro vodárenské využití je překročen limit pro kategorii C (250 mg/l) pouze u odběru OVaK a.s. - Nová Ves Ostrava. Z nevodárenských odběrů je zaznamenána vysoká koncentrace (přesahující kategorii C) v případě odběrů technologických vod Pivovaru Ostravar, ŽD Bohumín a.s., Kotouče Štramberk a.s. a sanačního čerpání státního podniku DIAMO.

Chloridy - enormní koncentrace chloridů jsou naměřeny ve vodách pro balneoterapii – zejména v Sanatoriích Klimkovic, Státních lázních Darkov a nižší koncentrace, ale v

kategorii D, jsou zaznamenány v odběrech provozní vody pro ŽD Bohumín a Balakom Opava-Komárov. Zvýšená koncentrace byla zaznamenána také ve vodách ze sanačního čerpání státního podniku DIAMO. Ve vodárensky využívaných vodách nebyl limit 100 mg/l překročen.

CHSK_{Mn} - organické znečištění, charakterizované tímto ukazatelem, je s výjimkou vrtu provozovaného OÚ Supíkovice v okrese Jeseník (kategorie D) ve všech jímacích místech v kategorii A. U odběrů s jiným než vodárenským využitím se kvalita v tomto ukazateli pohybuje v nejhorší kategorii D ve vrtu provozovaném firmou ŽD Bohumín v Pudlově, OZO Ostrava Kunčice a podzemní vody ze sanačního čerpání DIAMO s. p. Enormní zatížení (1 610 mg/l), které představuje starou ekologickou zátěž bylo zaznamenáno z vrtu provozovaném Pivovarem Radegast v Nošovicích.

Ph - průměrně naměřené hodnoty překračující kategorii A byly zjištěny pouze ve vrtech provozovaných a.s. SmVak v Odrách, Štramberku a Opavě (Jaselská). Vody alkalického charakteru, překračující limit kategorie C, byly zjištěny jedním měřením v podzemní vodě čerpané Pivovarem Radegast v Nošovicích.

Celkově lze shrnout, že rok 2003 patřil v povodí Odry k rokům zmenšování zásob podzemních vod. Významnější projevy nedostatku podzemních vod byly dány převážně lokálními podmínkami. Na hospodaření vodou a splnění požadavků na vodu jednotlivých uživatelů však tyto podmínky neměly vliv a nedošlo k omezování odběratelů vod. V ročním průměru hladiny ve vrtech a vydatnost pramenů nepoklesly pod úroveň roků 1990 až 1993. Proto celkově z hlediska podzemních vod suché období roku 2003 nelze považovat za extrémně suché.

V oblasti sledování hladin podzemních vod existuje monitoring sítě objektů podzemních vod Českého hydrometeorologického ústavu a legislativní opatření v rámci vydávání povolení k nakládání s vodami vodoprávními úřady. Pro umožnění komplexnějšího zhodnocení stavu podzemních vod na území MS kraje se navrhuje ČHMÚ zařadit mezi vyhodnocované hydrogeologické rajóny také rajóny 152 (oblast Krnovska), 153 (oblast Jablunkovska) a 155 (oblast Hlučínska).

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod

Oblasti, které pro své přírodní podmínky tvoří významnou přirozenou akumulaci podzemních i povrchových vod, vyhláší vláda podle §28 Zákona 254/2001 Sb. nařízením za chráněné oblasti přirozené akumulace vod a omezuje či zakazuje v nich tyto činnosti: zmenšovat rozsah lesních pozemků, odvodňovat lesní a zemědělské pozemky, těžit rašelinu, těžit nerosty povrchovým způsobem nebo provádět jiné zemní práce, které by vedly k odkrytí souvislé hladiny podzemních vod, těžit a zpracovávat radioaktivní suroviny a ukládat radioaktivní odpady.

Odpady

Moravskoslezský kraj, zejména ostravsko-karvinská průmyslová aglomerace, je charakteristický řadou probíhajících asanačně rekultivačních staveb, kde jsou využívány především odpady a materiály z těžby uhlí, stavební odpady a vybrané druhy odpadů z energetiky.

Skládky odpadů jsou v současné době nadále využívány jak pro odstraňování průmyslových odpadů, tak i pro odstraňování komunálních odpadů. K největším provozovatelům skládek

patří např. společnosti OZO Ostrava s.r.o., SOMA Markvartovice a.s., ELIO Slezsko a.s., EKO – Chlebičov a.s., Frýdecká skládka a.s., Depos Horní Suchá a.s., OKD Rekultivace a.s.

Systém zpětného odběru a využití obalových odpadů se perspektivně rozvíjí. Větší obce a města již mají zavedený systém tříděného sběru komunálního odpadu.

Využití a recyklace odpadů

V roce 2001 byl podíl recyklovaných odpadů z celkového množství odpadů u vlastních původců nevýznamný a u převzatých 779 281t tj. cca 10 %. Podíl využitých odpadů (bez recyklace) u vlastních původců 2 520 730t, tj. cca 28,4 % a u převzatých 2 798 175 t, tj. 31,4 %. U odpadů využívaných mimo recyklace je možno s určitou přijatelnou nejistotou určit podíl využívaných odpadů z celkového množství, která za rok 2001 činí 47,4 %. Vyšší podíl recyklace u převzatých odpadů je podmíněn skutečností, že recyklací odpadů se zabývají většinou specializované firmy a v menší míře původci odpadů. Celkový podíl využitých odpadů je součtem hodnot recyklovaných a využitých odpadů, což představuje v roce 2001 55,4 % z celkového množství odpadů v MSK.

Procento celkového využití odpadů v roce 2001 se přibližně shoduje s cíli stanovenými zákonem o odpadech. Tato skutečnost je specifická pro MSK, kde velké objemy odpadů z hutí a energetiky tvoří rozhodující podíl na celkové produkci odpadů a jejich využití je již trvalou součástí nakládání s odpady.

Hodnocení podílů recyklovaných a využitých odpadů na celkové produkci je ve velké míře závislé na přesnosti evidence odpadů. Největší nepřesnosti způsobuje sčítání několikanásobně předávaných odpadů, a to jak při pouhém předání, tak i při předúpravě a následujícím předání k dalšímu zpracování, před vlastním využitím. Dalším aspektem významným pro hodnocení je skutečnost, že produkce odpadů se celkově má snižovat, bude se tedy měnit základ pro výpočet podílu recyklovaných a využívaných odpadů a současně jeho složení.

Stávající zařízení pro nakládání s odpady

Zařízení celostátního a nadregionálního významu

- Spalovna průmyslových odpadů společnosti SPOVO, s.r.o. v Ostravě.

Zařízení krajského významu

- Hutní podniky Moravskoslezského kraje. (Mittal Steel, a.s. TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY a.s.);
- Kappa Packing Czech, s.r.o Žimrovice (Papírna a kartonážka);
- Recyklační závod Bohumín specializovaný na demontáž autovraků a recyklaci kovů. (ŽDB a.s.);
- Energetické využití recyklovaných topných olejů v TŘINECKÝCH ŽELEZÁRNÁCH a.s. a VPO, a.s.(Vysoké pece);
- Úprava a třídění odpadních Ni-Cd akumulátorů (SAFT-FERAK a.s. Raškovice);
- Linka na výrobu alternativního paliva ve společnosti OZO Ostrava s.r.o.;
- Linka na regranulaci PE, PP OZO Ostrava s.r.o.;
- Hlubinné doly OKD, a.s., člen koncernu KARBON INVEST a.s.;
- Využití různých forem zinkových odpadů při výrobě chloridu zinečnatého ve společnosti Bochemie a.s.;

- Rekultivační akce a terénní úpravy na zahlazování následků důlní činnosti;
- Chráněná dílna Dakol-EKO Petrovice u Karviné elektrické a elektronické spotřebiče;
- Chráněná dílna OZO Ostrava s.r.o.;
- Chráněná dílna charity Opava ve Velkých Hošticích.

Komunální odpad

Z celkového množství odpadů v roce 2001 byla pouze menší část odpadů zpracována u vlastních původců a větší část byla předána jiné oprávněné osobě opakovaně. V tomto případě bylo stanovení celkového množství využitých odpadů a z toho materiálově využitých, s přijatelnou přesností obtížné.

U vlastních původců bylo množství využitých odpadů 42 389 t (cca 9 %) a skládkovaných 4 516 t (cca 1 %). Celkové množství odpadů převzatých bylo 768 263 t proti 425 370 t předaných od vlastních producentů, což znamená, převzetí odpadů z jiných krajů případně dovoz nebo jeho několikanásobné předání.

Podíl využitých odpadů u předaných odpadů činil 152 709 t (cca 18 %) skládkovaných, 295 890 t (cca 35 %). Z celkového množství 768 263 t převzatých odpadů bylo dále předáno 389 544 t, přičemž není možné z uvedené tabulky evidence ISOH zjistit jak bylo dále s tímto odpadem naloženo.

Hluk

Hluková zátěž obyvatelstva roste spolu se vzrůstajícím objemem dopravy. Zvýšená hladina hluku se projevuje hlavně ve městech, podél komunikací vyšších tříd, hlavních železničních tratí, letišť a průmyslových aglomerací. Strategickým záměrem je snižování počtu obyvatel zasažených hlukem v denní době o hodnotách vyšších než stanovený limit (jímž je v tomto případě $L_{Aeq} = 65$ dB), a to o 10 % v roce 2010 oproti stavu v roce 2000, a o 20 % v roce 2020 oproti stavu v roce 2000. Z toho vyplývá potřeba řešení emisí hluku – snižování hlučnosti strojů a zařízení; a řešení imisí hluku – stavební a technická protihluková opatření.

V roce 2003 – 2004 byla zpracována pro ŘSD ČR hluková mapa pro všechny silnice I. třídy a rychlostní komunikace na území všech 13 krajů pro účely inventarizace tzv. „staré hlukové zátěže“. Tento projekt se co do rozsahu hlukového mapování a realizovaných výstupů stal ojedinělým a v současné době ČR drží v této oblasti první místo v rámci celé EU.

Měření hlukové zátěže a realizace opatření k zmírnění hlukové zátěže kolem hlavního železničního koridoru (Přerov-Žilina) je prováděno v rámci pokračující optimalizace traťových úseků.

Staré zátěže

Za staré ekologické zátěže lze považovat především uzavřené, technicky nevyhovující skládky odpadů, které vznikly v minulosti nebo byly provozovány na základě zvláštních podmínek a staré ekologické zátěže, které jsou spjaté s procesem privatizace, zejména průmyslových podniků.

Sanace kontaminovaného horninového prostředí probíhala v roce 2003 v lokalitách Ostrava-Koksovna Šverma (OKD a.s.), Ostrava Karolina (OKD a.s.), Bruntál (ALFA Plastik a.s.),

Opava Komárov (IVAX CR a.s. – dříve Galena a.s., Balakom a.s.), Frenštát pod Radhoštěm (Siemens Elektromotory, s.r.o.), Moravský Beroun (Granitol a.s.).

Analýza rizika je zpracována a sanace je připravována pro lokality dalších společností. Jedná se o DIAMO s.p. (laguny Ostramo, dokončen byl rozsáhlý průzkum lokality), OKD a.s. (koksovny ČSA a Trojice, lokality jednotlivých dolů), Severomoravská plynárenská a.s. (lokality po celém kraji), Severomoravská energetika a.s. (lokality po celém kraji), Mittal Steel, a.s., Válcovny plechu a.s., TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY a.s. (sanace rozdělena na jednotlivé lokality a haldu), Autopal s.r.o. (Nový Jičín a Rychvald), lokality čerpacích stanic pohonných hmot Benzina a další.

Ochrana přírody

Na území kraje se nachází tři velkoplošná zvláště chráněná území, všechny v kategorii CHKO: Beskydy, Jeseníky (část) a Poodří. Jejich celková plocha tvoří 16,9 % z celkové rozlohy kraje, což Moravskoslezský kraj řadí na 7. místo v České republice.

Maloplošných zvláště chráněných území v kategoriích národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace a přírodní památka je celkem evidováno 141.

Ze soustavy NATURA 2000 se na území kraje nachází: 3 ptačí oblasti, evidované pod stejnými názvy jako CHKO: Beskydy, Jeseníky, Poodří, přičemž v případě Beskyd a Jeseníků se hranice CHKO a hranice ptačí oblasti nekryjí a 45 evropsky významných lokalit.

4. Stávající problémy životního prostředí v dotčeném území

Na území Moravskoslezského kraje se z hlediska životního prostředí vyskytují či přetrvávají následující problémy:

1. Velkoplošné poškození krajiny v důsledku dlouhodobé těžební i průmyslové činnosti zvyšující nároky na údržbu infrastruktury.
2. Existence starých ekologických zátěží v urbanizovaných územích.
3. Přetrvávající organické znečištění malých vodních toků a bodové znečištění vod v průmyslových oblastech.
4. Přetrvávající zvýšené znečištění NO_x, poletavým prachem, překračování imisních limitů.
5. Překračování imisních limitů TOL a PAU (Ostrava, Karviná).
6. Vysoká produkce průmyslových odpadů.
7. Vysoká úroveň hluku a emisí z dopravy.
8. Nedostatečně řešena obnova přirozených funkcí krajiny v rámci protipovodňových opatření.
9. Malé procento obyvatel menších obcí připojených na veřejnou kanalizaci a ČOV.

Výše uvedené problémy mohou pro životní prostředí představovat hrozby:

1. Rizika pro zdraví obyvatelstva v důsledku znečištění životního prostředí dopravou, zvýšené emise výfukových plynů a hladina hlukové zátěže.

2. Bezpečnostní rizika plynoucí z koncentrace potenciálně nebezpečné průmyslové výroby v části kraje a dopravy nebezpečných látek v něm.
3. Stávající kontaminace půdy a podzemních vod v průmyslových areálech v urbanizovaných územích, zabraňující jejich dalšímu využití.

Na základě analýzy relevantních národních a regionálních koncepcí a na základě stavu životního prostředí v MSK (viz část C.3 tohoto oznámení, kde jsou popsány hlavní problémy v oblasti životního prostředí) identifikoval zpracovatel SEA následující referenční cíle v oblasti životního prostředí včetně možných indikátorů pro jejich sledování. Tyto referenční cíle představují prioritní problémy životního prostředí a po doplnění budou sloužit jako rámec pro hodnocení strategických cílů a opatření navrhovaných v PRKu. V pravé části tabulky je pak naznačena možná vazba referenčního cíle k předpokládaným prioritním oblastem PRK. Pro hodnocení vazeb bylo použito následující stupnice:

2 ... silná vazba

1 ... slabá vazba

0 ... není vazba mezi referenčním cílem a prioritní osou NRP

Referenční cíle	Zdroj - koncepce	Trend vývoje	Indikátory	Vazba na prioritní oblasti PRK				
				KP	ÚL	DS	EI	VÚ
1. Zvyšovat atraktivitu krajiny pro turistické využití a rekreaci	Formulováno na základě Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR	V posledních letech v souladu s cílem	návštěvnost území	0	0	1	2	2
2. Chránit krajinné prvky a kvalitní segmenty přírodního charakteru v zastavěných územích	Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR, Státní politika životního prostředí	Jsou plány, zatím většinou převažují podnikatelské a jiné zájmy nad naplňováním cíle	počet přírodních, přírodě blízkých prvků krajiny v zastavěných územích počet nově založených / zaniklých přírodních, přírodě blízkých prvků krajiny v zastavěných územích	0	0	0	2	1
3. Podporovat udržitelný rozvoj obcí a regionů	Strategie udržitelného rozvoje	Soulad pouze u části obcí v MSK, podstatná část malých obcí v rozporu s cílem	% nově přistěhovaných / vystěhovaných obyvatel obce, nebo regionu	0	1	1	2	2
4. Podporovat využívání brownfields	Národní strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR	Využívány pouze minulé brownfields (regenerované plochy), většina ploch nevhodných k využívání	rozloha znovuvyužitých území (ha) poměr rozlohy znovuvyužitých území a rozlohy nově zabraného území	1	0	1	1	2
5. Podporovat ekologicky šetrné formy dopravy, včetně dalšího rozvoje vhodně situovaných cyklostezek	Státní politika životního prostředí	V posledních letech je cíl postupně naplňován	délka nově vybudovaných cyklostezek délka cyklostezek oddělených od motorové dopravy délka cyklostezek oddělených od turistických chodníků, stezek pro pěší apod.	0	0	0	2	2
6. Podporovat aktivity CR v regionech, se zřetelem na rozvoj malého a středního podnikání, zejména ve strukturálně postižených a hospodářsky slabých regionech	Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR	Vývojový trend je v souladu s cílem	počet nově vzniklých ubytovacích, stravovacích zařízení, počet nově vzniklých podniků, firem s vazbou na CR (např. místní cestovní kanceláře, informační střediska apod.) počet lidí nově zaměstnaných v oblasti CR, resp. v oblastech s přímou vazbou na CR počet návštěvníků za sezónu, % navýšení návštěvnosti	2	2	1	1	2
7. Informování návštěvníků o specifikách místního prostředí a zásadách jeho ochrany	Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR	Pomalu se rozjíždí	počet nově vzniklých informačních středisek, vydaných informačních materiálů	0	0	0	1	1

8. Podpora výroby elektřiny a tepelné energie z obnovitelných zdrojů energie	Státní energetická koncepce ČR	Pravděpodobně v souladu.	podíl OZE na celkové výrobě elektřiny ve srovnání s rokem 2003	1	0	0	1, 1	1
9. Snížení emisí těch znečišťujících látek, u kterých jsou překračovány imisní limity s cílem dosáhnout limitních hodnot ve stanovených lhůtách.	Integrovaný národní program snižování emisí v České republice	V posledních letech v rozporu s cílem. Během 90. let 20. stol. v souladu.	množství emisí PM10 ve srovnání s r. 2003 rozloha území s překročenými imisními limity ve srovnání s rokem 2003 počet obyvatel, žijících v územích s překročenými imisními limity ve srovnání s rokem 2003	1	0	0	0, 2	0
10. Snižování environmentálních rizik omezováním množství a nebezpečnosti odpadních látek	Národní program čistší produkce	V souladu s cílem.	množství produkováných nebezpečných odpadů ve srovnání s rokem 2003 počet havárií způsobených únikem nebezpečných odpadních látek do ovzduší a vody ve srovnání s r. 2003 počet podniků se zavedeným EMAS nebo ISO 14000 ve srovnání s rokem 2003	1	0	0	1, 2	0
11. Zvýšení materiálového a energetického využití odpadů	Státní politika životního prostředí ČR	Do budoucna v souladu	podíl materiálového využití odpadů ve srovnání s rokem 2003 množství energeticky využitých zemědělských odpadů ve srovnání s rokem 2003	2	0	0	0, 2	1
12. Environmentálně příznivě využívání krajiny	Státní politika životního prostředí ČR	Do budoucna předpoklad souladu, prozatím spíše v rozporu	podíl nových investic na greenfields a brownfields ve srovnání s rokem 2003 počet odstraněných starých ekologických zátěží počet využitých BF z celkového počtu 216 evidovaných v MSK	0-1	0	1	0-1, 2	2
13. Zvýšenou pozornost věnovat čištění a likvidaci odpadních a splaškových vod, manipulaci a likvidaci pevných odpadů, především z hlediska ochrany zdrojů vod.	NEHAP – Akční plán zdraví a životního prostředí	V souladu s cílem	obsah dusíkatých sloučenin ve zdrojích podzemních vod ve srovnání s rokem 2003 obsah fosforu ve zdrojích podzemních vod ve srovnání s rokem 2003 podíl obcí napojených na ČOV ve srovnání s rokem 2003	0	0	0	1, 2	0-1
14. Snižovat celkovou produkci odpadů, snižovat podíl skládkovaných odpadů a zvyšovat podíl jejich recyklace	NEHAP – Akční plán zdraví a životního prostředí	V souladu s cílem	snížení hmotnostního podílu odpadů ukládaných na skládku přibližně o 10% do roku 2008 ve srovnání s rokem 2003. zvyšování množství materiálově využívaných odpadů tvořících BRKO vyříděných z komunálního odpadu.	1	0	0	1, 2	0

15. Snižít palivoenergetickou náročnost průmyslu v MSK.	Územní energetická koncepce	Skutečnost je v rozporu s cílem, není zatím tendence ke snižování.	spotřeba paliv a energie na množství produkce ve vybraných průmyslových odvětvích ve srovnání s r. 2003	2	0	0	0, 1	1
16. Přispět k šetrnému nakládání s energií a přírodními zdroji.	SEK ČR	Neefektivní ve srovnání s EU	Spotřeba energie/jednotka HDP Spotřeba přír. zdrojů/jedn. HDP	1	0	0	2	0
17. Snižování environmentálních rizik - omezováním množství a nebezpečnosti odpadních látek	Národní program čistší produkce	Postupné zlepšování, ale vysoké absolutní hodnoty	Snížení množství neb. látek Náhrada neb. látek	1	0	0	2	0
18. Vyvážený rozvoj regionů a vyrovnávání dopadů růstu ekonomiky na znevýhodněné skupiny obyvatel	Národní rozvojový plán ČR 2004 - 2006	Spíše rozevírání nůžek	Vyrovnávání ekon. úrovně jednotlivých okresů kraje Snižování nezaměstnanosti	0-1	2	1	1	2
19. Podporovat ekonomický rozvoj respektující kapacitu únosnosti životního prostředí a zajišťující udržitelné financování veřejných služeb (udržitelnou ekonomiku);	Strategie udržitelného rozvoje	Pozitivní strukturální změny	Zvyšování podílu sektoru služeb a zpracovatelského průmyslu na celkovém ekonomickém rozvoji	1	1	2	1	2
20. Rozvoj dopravy udržitelným způsobem (EST-3)	Dopravní politika ČR na léta 2005-2013	Nevím	Snižování podílu individuální silniční dopravy Růst podílu cyklo dopravy a MHD	0	0	1	2	1
21. dále snižovat spotřebu nerostných surovin v důsledku strukturálních změn hospodářství a technického rozvoje;	Surovinová politika v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů	Trochu se to zřejmě daří	přibližování se úrovni zemí EU ve spotřebě neobnovitelných zdrojů	1	0	0	1	1
22. Rozvoj cyklistiky v sídelních územích.	Národní strategie cyklo dopravy	Pozitivní rozvoj	Počet km nových cyklostezek a nových zařízení pro cykloturistiku	0	0	1	1	2
23. Vytváření jednotné a přiměřené sítě zařízení k nakládání s odpady	Plán odpadového hospodářství moravskoslezského kraje	Plány jsou, realizace je před námi	Růst % mat. využívání, recyklace a spalování a pokles % skládkování odpadů	0	0	0	1	0
24. podpora aktivit cestovního ruchu v regionech, se zřetelem na rozvoj malého a středního podnikání, zejména ve strukturálně postižených a hospodářsky slabých regionech,	Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2002 - 2007	Patří mezi prioritní oblasti	meziroční nárůst návštěvnosti regionu počet nových lůžek nové atraktivita v CR	1	1	1	1	2
25. Chránit a zlepšit stav sídel	SEA pro Národní rozvojový plán ČR 2004 - 2006	Pozitivní, postupně se zlepšují	Snížení dopravní intenzity v sídlech Přednostní využívání brownfields k rozvojovým účelům	0	0	1	1	2

<p>26. Zvýšení kvalitativní úrovně pracovní síly a posílení její konkurenceschopnosti a mobility</p>	<p>Národní rozvojový plán ČR 2004 - 2006</p>	<p>Celková zaměstnanost se dlouhodobě snižuje, i když intenzita poklesu zaměstnanosti se významně zpomalila Podnikatelská aktivita je ve srovnání s jinými regiony poměrně nízká - počet soukromých podnikatelských subjektů v kraji přepočtených na 1000 obyvatel je druhý nejnižší v ČR</p>	<p>snížení nezaměstnanosti nabídka kurzů a poradenské asistence pro zájemce o podnikání a začínající podnikatele</p>	<p>1-2</p>	<p>2</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>1</p>
<p>27. Trvale snižovat nezaměstnanost na míru odpovídající ekonomicko-sociálnímu motivování lidí k zapojování do pracovních aktivit</p>	<p>Strategie udržitelného rozvoje</p>	<p>Celková zaměstnanost se dlouhodobě snižuje, i když intenzita poklesu zaměstnanosti se významně zpomalila Mírně roste - v Moravskoslezském kraji představovala v závěru roku 2004 průměrně 379 dní, zatímco ve stejném období roku 2003 to bylo 331 dní Mírně roste - koncem uplynulého roku 2004 celkem 52.548 osob - téměř polovina všech nezaměstnaných v MSK je bez práce déle než jeden rok.</p>	<p>počet nezaměstnaných osob doba evidence uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadů práce Počet dlouhodobě nezaměstnaných (nad 12 měsíců)</p>	<p>1</p>	<p>2</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>2</p>
<p>28. Podporovat rozvoj lidských zdrojů a dosáhnout maximální sociální soudržnosti</p>	<p>Strategie udržitelného rozvoje</p>	<p>v současnosti není dostačující postupně se utváří síť těchto center</p>	<p>počet nabízených vzdělávacích programů počet místních center celoživotního vzdělávání</p>	<p>0-1</p>	<p>2</p>	<p>1</p>	<p>0</p>	<p>1</p>
<p>29. Zajistit stálý růst úrovně vzdělanosti ve společnosti, včetně vzdělanosti v kultuře, a tím zajišťovat konkurenceschopnost české společnosti</p>	<p>Strategie udržitelného rozvoje</p>	<p>v souladu s cílem postupně roste současné kapacity jsou dostatečné, ale ne zcela využité je potřeba posílit</p>	<p>počet studentů a absolventů VŠ rozvoj VŠ a VOŠ počet pedagogů ve strategických oborech</p>	<p>1</p>	<p>2</p>	<p>1</p>	<p>0</p>	<p>1</p>

D. Předpokládané vlivy koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví ve vymezeném dotčeném území

Podrobné hodnocení vlivů Plánu rozvoje kraje na životní prostředí bude předmětem strategického posuzování vlivů na životní prostředí (SEA posouzení). V současné době nelze u většiny navrhovaných opatření resp. navrhovaných aktivit tyto vlivy identifikovat.

Plán ve svých návrzích mj. zohledňuje dlouhodobé projekty navrhované již před zpracováním PRK (např. výstavba dálnice D47, rychlostí silnice R48 a silnice I/11), u některých z nich již proběhl proces EIA. zabývající se porovnáním navrhovaných variant a detailním posouzením varianty z hlediska ochrany životního prostředí nejméně konfliktní.

Výběr projektů s co možná nejmenším vlivem na životní prostředí je dlouhodobým vývojovým trendem.

Hodnocení vlivů strategického plánu na veřejné zdraví bude předmětem SEA vyhodnocení kapitoly 12 „Vlivy koncepce na veřejné zdraví“. Jako základ hodnocení bude využito znalosti současných problémů, které v Moravskoslezském kraji existují, jako relevantní dokumenty budou použity NEHAP a Zdraví 21, ve kterých jsou víceméně definovány cíle ochrany veřejného zdraví.

U všech opatření budou tabulkovou formou hodnoceny vlivy na složky životního prostředí, tedy i na zdraví obyvatel. U negativního hodnocení budou tyto vlivy blíže specifikovány a případně budou navržena vhodná opatření ke zmírnění, resp. zamezení vzniku těchto negativních vlivů.

E. Doplnující údaje

1. Výčet možných vlivů koncepce přesahující hranice České republiky

Vzhledem k umístění Moravskoslezského kraje, v bezprostřední návaznosti na sousední Polsko a Slovensko, lze předpokládat, že především rozvojové záměry týkající se prioritní oblasti Efektivní infrastruktura budou vyvolávat vlivy přesahující hranice České republiky. Jedná se o záměry celostátního, resp. evropského významu, jako je např. výstavba dálnice D47, rychlostí silnice R48, silnice I/11 a III. železniční koridor.

2. Mapová dokumentace a jiná dokumentace týkající se údajů v oznámení koncepce

Viz mapová příloha.

3. Další podstatné informace předkladatele o možných vlivech na životní prostředí a veřejné zdraví

Hodnocení důsledků NRP na evropsky významné lokality a ptačí oblasti

Novelizací zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, byla do právního řádu České republiky implementována směrnice Rady 79/409/EHS, ze dne 2. dubna 1979, o ochraně volně žijících ptáků, a směrnice Rady 92/43/EHS, ze dne 21. května 1992, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Na základě těchto směrnic se pro stanovené druhy ptáků, dalších živočichů a rostlin a typy přírodních stanovišť vytvářejí chráněná území, evropsky významné lokality (EVL) a ptačí oblasti, které spolu vytvářejí soustavu chráněných území Natura 2000. Vláda svým nařízením č. 132/2005 stanovila národní seznam evropsky významných lokalit. Dnem jeho vyhlášení začala platit legislativní ochrana tzv. navržených EVL. Národní seznam zahrnuje celkem 863 EVL, které pokrývají v České republice rozlohu 7 242 km². Vláda svými nařízeními dosud stanovila 38 ptačích oblastí na ploše 6 936 km². Ptačí oblasti se do značné míry s navrženými evropsky významnými lokalitami překrývají, dohromady mají rozlohu 10 460 km².

Jakákoliv koncepce, která může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, podléhá hodnocení jejích důsledků na toto území a stav jeho ochrany. V současné době zatím nebyl předložen návrh koncepce příslušnému orgánu ochrany přírody (v souladu s ustanovením § 45i zákona č. 114/1992 Sb.). Přesto se předpokládá, že vzhledem k charakteru dokumentu, k velikosti zasaženého území (celý MSK) a především k aktivitám navrhovaným v PRK bude koncepce podrobena hodnocení důsledků koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti. Toto hodnocení bude součástí procesu posouzení vlivů PRK na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Datum zpracování oznámení koncepce: 28.11. 2005

Jméno, příjmení, adresa, telefon a e-mail osob, které se podílely na zpracování oznámení koncepce:

Ing. Jitka Fidlerová, Výškovická 184, 700 30 Ostrava, tel.: 777 138 755, fidlerova@rceia.cz

Ing. Vladimír Rimmel, Chelčického 4, 702 00 Ostrava, tel. 596 114 440, rimmel@rceia.cz

Podpis oprávněného zástupce předkladatele

Mapová příloha

Moravskoslezský kraj

